

Peculiarities of the mechanism structure influence at the formation of flows of DFI dynamic in the direction of the world regions and countries are considered.

Keywords: investments, world economics, region, market, capital. Ukraine mast to optimize the structure of own national investment strategy components.

УДК 330.322: 332.1

Здобувач Н.О. Маргіта¹ – Ужгородський НУ

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Розглянуто питання формування регіонального механізму регулювання інвестиційної діяльності. Виділено основні риси інвестиційного процесу у Закарпатській області, на основі яких сформульовано регіональні інвестиційні пріоритети.

Ключові слова: регулювання інвестиційної діяльності, інвестиційний процес, прямі іноземні інвестиції, пріоритетні сфери інвестиційної діяльності.

Постановка проблеми. Надходження іноземного капіталу на сучасному етапі розвитку економіки України – питання стратегічного характеру, від якого залежить не тільки швидкість та якість проведення економічних реформ, але й реалізація цілей стратегічного характеру, таких як технічне перезброєння економіки та сприяння сталому економічному зростанню.

Збільшення обсягів та оптимізація структури іноземного інвестування можливі лише за умов підвищення привабливості інвестиційного середовища і створення, відповідно до ринкових засад, механізму взаємодії іноземного інвестора й органів державної влади, державного апарату [1, с. 52]. Важливо регулювати інвестиційний процес так, щоб не позбавити іноземних інвесторів мотиваційної зацікавленості щодо вкладення капіталу, одночасно спрямовуючи їх дії на вирішення стратегічних завдань у тих сферах, що визначені як пріоритетні. Для того, що взаємодія між інвестором та приймаючою стороною була ефективною, необхідно розробити концепцію регулювання залучення іноземних інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання регулювання інвестиційної діяльності як на національному, так і на регіональному рівнях є предметом наукових досліджень таких вітчизняних науковців, як В. Гесць, А. Пересада, Я. Жалило, С. Реверчук, Ю. Будюк, В. Мартиненко, І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка, В. Мікловда, М. Пітюлич, М. Лендел, В. Марцин та інші [1-9]. Незважаючи на це, проблеми, пов'язані з формуванням ефективного механізму регулювання інвестиційної діяльності на регіональному рівні, які не знайшли достатнього висвітлення у науковій літературі, залишаються важливими та актуальними.

Виклад основного матеріалу дослідження. На наш погляд концепція регулювання інвестиційної діяльності – це процес створення такої взаємодії та взаємовпливу між державою (регіональними органами влади) та іноземними інвесторами, за якого досягається максимальна економічна ефективність інвестицій. Концепція регулювання інвестиційної діяльності реалізується внаслідок:

- визначення мети – формування сприятливого інвестиційного клімату і, як наслідок, забезпечення постійного надходження необхідної кількості інвестиційних ресурсів;
- вирішення завдань ефективної взаємодії чинників інвестиційного процесу заради досягнення поставлених цілей;
- формалізації стадій оперативного та стратегічного інвестиційного планування;
- впровадження процедур регулювання інвестиційної діяльності, згідно зі стадіями інвестиційного планування.

Регулювання інвестиційної діяльності здійснюється внаслідок взаємодії об'єктів та суб'єктів інвестиційного процесу через механізм створення та ліквідації мотиваційних передумов для здійснення інвестицій у пріоритетних сферах. Для розроблення ефективної стратегії регулювання інвестиційного процесу надзвичайно важливим є виділення пріоритетних сфер інвестування. Реалізація цього завдання неможлива без врахування специфічних рис регіонального інвестиційного процесу. Для Закарпатського регіону вони такі:

1. Провідною мотиваційною стратегією прямих іноземних інвестицій (ПІІ) є орієнтація на внутрішній ринок. Це підтверджується результатами досліджень, що виявляють пріоритет ринково-шукаючої мотиваційної спрямованості прямих іноземних інвестицій транснаціональних корпорацій (ТНК). Згідно з даними табл., найбільшу рейтингову оцінку отримали наступні мотиваційні критерії: забезпечення потенційних ринків збуту, вихід на нові ринки збуту, подолання бар'єрів для імпорту, а також збереження та розвиток існуючих ринків збуту.
2. Спостерігається поєднання інвестиційної стратегії, зацікавленої у внутрішньому ринку, зі стратегією ПІІ, орієнтованою на підвищення ефективності виробничих процесів у країні-реципієнті інвестицій. Цей висновок підтверджується даними табл., за якими мотиваційні інтереси, пов'язані з підвищенням ефективності виробництва, посідають нижчі позиції, з погляду важливості для інвестора.
3. Зниження ролі мотиваційної зацікавленості іноземних інвесторів у дешевій та доступній робочій силі підтверджується даними табл., де серед 12 мотиваційних критеріїв для ПІІ тільки один критерій – нижча вартість робочої сили, представляє ресурсно-орієнтовану стратегію ПІІ та посідає 6 місце в рейтингу важливості для іноземного інвестора.
4. Особливо позитивний вплив на динаміку залучення іноземних інвестицій має рівень відкритості економіки, ступінь її інтеграції у систему транскордонного співробітництва. Це особливо актуально для Закарпатського регіону, де міжнародна співпраця здійснюється як прикордонна.

Враховуючи викладене, інвестиційна політика регіональних органів влади Закарпатської області повинна проводитись з врахуванням таких пріоритетів:

1. Розвиток експорторієнтованого виробництва загалом, зокрема, за рахунок відновлення преференційних режимів для іноземного капіталу, таких як спеціальні економічні зони. Інвестиційна діяльність у межах СЕЗ повинна будуватись на таких принципах: виробництво товарів з високою часткою доданої вартості; інноваційність виробничого процесу; експортна спрямованість виробництва в межах СЕЗ.

¹ Наук. керівник: проф. В.П. Мікловда, д-р екон. наук, член-кореспондент НАН України

- Створення мотиваційних передумов для залучення іноземних інвестицій, з урахуванням того, що визначальними у стратегіях зацікавленості іноземних інвесторів мають бути фактори, які підвищують ефективність виробництва на цій території. Це сприятиме зростанню конкурентоспроможності виробництва, за рахунок розвитку внутрішнього виробничого сектору.
- Розвиток інвестиційної інфраструктури регіону з метою залучення значних обсягів іноземного капіталу в реалізацію великих логістичних проєктів. В умовах існування таких порівняльних переваг регіону як розгалужена транспортна система та сусідство з 4-ма європейськими країнами, інвестиційні пріоритети повинні переноситись з виробничого сектору у сферу якнайкращого використання транзитного потенціалу регіону.
- Розвиток туризму, рекреаційної сфери, сільського господарства, деревообробної галузі та логістики повинні стати пріоритетними напрямками залучення як іноземних, так і внутрішніх інвестицій. Зважаючи на природно-ресурсний потенціал області, а також на нерівномірність розподілу інвестицій по районах, особливий акцент потрібно робити на розвиток гірського туризму.

Табл. Мотивація ТНК щодо здійснення прямих іноземних інвестицій в Україну [10]

Рейтинг	Мотивація	Бали (від 0 до 5)
1	Забезпечення потенційних ринків збуту	3,65
2	Вихід на нові ринки збуту	3,5
3	Подолання бар'єрів для імпорту	2,5
4	Збереження та розвиток існуючих ринків збуту	1,7
5	Підвищення конкурентоспроможності продукції шляхом організації виробництва у країні збуту	1,58
6	Нижча вартість робочої сили	1,4
7	Нижчий рівень оподаткування	1,1
8	Кращі можливості для організації закупок та матеріального забезпечення	1,2
9	Довший робочий тиждень	0,68
10	Спрощені адміністративні процедури	0,55
11	Довший строк експлуатації обладнання	0,54
12	Не такі жорсткі вимоги щодо екологічного забруднення	0,33

Тому регіональна політика регулювання інвестиційної діяльності повинна здійснюватися на основі визначених пріоритетних напрямків та охоплювати такі етапи (рис.).

Процес регулювання регіональної інвестиційної діяльності розпочинається з визначення пріоритетних сфер залучення іноземного капіталу. На основі цього формують пакет мотиваційних критеріїв, які мають бути задіяні з метою залучення іноземних інвестицій у визначені сфери діяльності. Формування пріоритетних сфер інвестування відбувається залежно від стадій інвестиційного планування.

На наступному етапі реалізації механізму регулювання регіональною інвестиційною діяльністю відбувається визначення цілей та об'єктів інвестиційного процесу. Після завершення цього процесу проводять моніторинг відповідності поставлених цілей та визначених об'єктів регулювання, інвестиційним пріоритетам регіону. Здійснюють аналіз ефективності регіональної інвестиційної діяльності. У випадку відповідності регіональної інвестиційної

діяльності визначеним пріоритетам відбувається перехід до наступного етапу, на якому визначають методи регулювання.

Рис. Компонентна будова процесу регулювання регіональної інвестиційної діяльності

На завершальному етапі здійснюють моніторинг ступеня досягнення поставлених цілей згідно з визначеними пріоритетами. У випадку успішної реалізації стратегії відбувається перехід до нової стадії регіонального стратегічного планування, де визначають нові цілі, пріоритети та завдання. Якщо ж цілей не досягнуто, передбачається повернення на попередній рівень, де аналізують відповідність обраних методів регулювання, цілям та пріоритетним напрямкам інвестиційної стратегії.

Висновки. Успішність інвестиційної стратегії на регіональному рівні залежить не тільки від вибору найбільш ефективних методів регулювання процесу залучення іноземного капіталу. В сучасних умовах особливо важливу роль відіграє визначення пріоритетних напрямків інвестиційної діяльності та постановка цілей, з урахуванням цих пріоритетів. Тому вважаємо подальші дослідження механізму регулювання інвестиційної діяльності перспективними, зважаючи на незначний прогрес України у залученні іноземних інвестицій.

Література

- Марцин В.С. Організаційно-економічний механізм залучення іноземних інвестицій в економіку України / В.С. Марцин // Вісник Університету банківської справи НБУ. – 2008. – № 3. – С. 52-57.
- Геєць В. Чи має місце стабільне економічне зростання в Україні // Сприяння сталому економічному зростанню в Україні / Ш. Фон Крамон-Таубадель та І. Акімова (ред.). – К. : Вид-во "Альфа-принт", 2001. – С. 93-102.

3. Пересада А.А. Управление инвестиционным процессом / А.А. Пересада. – К. : Вид-во "Лібра", 2002. – С. 196-197.

4. Жалило Я. Иностранные инвестиции и национальный капитал: парадигма взаимодействия / Я. Жалило // Фондовый рынок. – 2001. – № 25. – С. 8-9.

5. Мегер М. Прямі іноземні інвестиції та їхній вплив на регіональну економіку в Україні / М. Мегер, Б. Крамарчук, С.К. Реверчук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2007. – Вип. 17.5. – С. 227-235.

6. Будюк Ю. Стратегія реалізації державної політики по залученню іноземних інвестицій в економіку України : монографія / Ю. Будюк. – К. : Вид-во "Фенікс", 2009. – 111 с.

7. Мартиненко В.Ф. Формування системи державного управління інвестиційним процесом в Україні : дис... д-ра наук з держ. управління: спец. 25.00.02 – механізми державного управління / Мартиненко Володимир Федорович; Національна академія держ. управління при Президентові України. – К., 2006. – 236 с.

8. Финансовый механизм налагодження інноваційно-інвестиційної діяльності в регіонах / В.П. Миклода, В.І. Попадинець, М.М. Тупиця, О.А. Хименко // Наука та інновації : наук.-практ. журнал НАН України. – 2008. – Вип. 4, № 1. – С. 96-106.

9. Державне регулювання економіки / І. Михасюк, А. Мельник, М. Крупка та ін. – Львів : Вид-во "Українські технології", 1999. – 640 с.

10. Наука та інновації // Умение и нововведения : матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. 16-31 жовтня 2007 р., Софія. – Т. 2. Ікономики. – Софія : Бял ГРАД-БГ. – 2007. – С. 9-13.

Маргита Н.О. Формирование региональной политики регулирования привлечения прямых иностранных инвестиций в Закарпатской области

Рассмотрен вопрос формирования регионального механизма регулирования инвестиционной деятельности. Выделены основные черты инвестиционного процесса в Закарпатской области, на основе которых сформулированы инвестиционные приоритеты.

Ключевые слова: регулирование инвестиционной деятельности, инвестиционный процесс, прямые иностранные инвестиции, приоритетные сферы инвестиционной деятельности.

Marhita N.O. Regional policy of Foreign Direct Investment attracting in the Transcarpathian region

Regional mechanism for regulation investment activities is analyzed in the article. The basic features of the investment process in the Transcarpathian region are indicated. Based on this features investment priorities are allocated.

Keywords: regulation of investment activity, investment process, foreign direct investment, the key areas of investment.

УДК 339.18:658.0+339.8

Доц. І.А. Маринич, канд. екон. наук;
магістр З.Б. Горлай – Львівська КА

КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ З ВИГОТОВЛЕННЯ ПЛАСТМАСОВИХ ВИРОБІВ ТА ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Проведено аналіз розподілу витрат на собівартість окремих виробів на підприємстві з виготовлення пластмасових виробів. Показано необхідність вибору точної бази розподілу витрат. Запропоновано вибір бази розподілу витрат з урахуванням результатів аналізу.

Ключові слова: калькулювання собівартості, собівартість продукції, витрати, виробництво, конкуренція.

Вступ. Сучасні умови розвитку конкурентних відносин потребують від підприємств використання сучасних технологій, економічного і продук-

тивнішого обладнання, удосконалення організації управління підприємством для забезпечення та утримання конкурентоспроможності як продукції, так і підприємства загалом. Конкуренції на ринку по виробництву пластмасових виробів потребує швидкого реагування на зміну ситуації та прийняття оптимальних управлінських рішень щодо визначення обсягів виробництва, які б забезпечили достатній рівень прибутковості та підвищення ефективності використання всіх видів ресурсів підприємства, формування оптимального асортиментного ряду, покращення якості продукції. При цьому отримання прибутку за рахунок підвищення цін для багатьох виробників стає проблематичним. Вагомою є проблема забезпечення виробництва якісної продукції з меншими витратами, використання безвідходних технологій, ефективних методів організації праці, високопродуктивного обладнання [1].

Управління витратами виробництва в напрямку формування оптимальної структури, зниження витрат під час збереження якості виробленої продукції на підприємстві з виготовлення пластмасових виробів дасть змогу знизити ціни на неї та за інших однакових умов сприяє можливості зберегти і покращити власні конкурентні позиції на ринку товарів. Для забезпечення сталого розвитку підприємства необхідно насамперед удосконалювати систему управління витратами виробництва, зокрема, через удосконалення методики калькулювання собівартості продукції підприємств [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розроблення практичного застосування теоретичних основ та різних аспектів систем управління витратами у діяльності підприємств досліджували такі вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Байдик, Ф. Бутинець, О. Бутнік, Сіверський, К. Вілсон, К. Друрі, Р. Ентоні, Г. Краюхін, К. Ларіонов, С.Ф. Голов, Л. Нападовська, О. Орлов, С. Покропивний [1, 2, 4]

Однак окремі питання управління витратами виробництва на підприємствах вивчені недостатньо. Основна проблема полягає у недостатній адаптованості та обґрунтованості існуючих методичних підходів до управління витратами виробництва до специфіки галузей промисловості.

Постановка завдання. Метою дослідження є проведення аналізу і удосконалення методики калькулювання собівартості продукції підприємства з виготовлення пластмасових виробів за рахунок вибору оптимальної бази розподілу витрат.

Виклад основного матеріалу. Важливою складовою витрат на виробництво є собівартість продукції, яка містить у собі як прямі, так і непрямі витрати. Проведений аналіз калькулювання собівартості виробів ТзОВ "Ламела" показав, що в практичній діяльності цього підприємства найчастіше об'єднують непрямі виробничі витрати в одну статтю калькуляції "Загальновиробничі витрати". На окремі види продукції ці непрямі витрати розподіляють пропорційно до заробітної плати виробничих робітників, хоча, на наш погляд, таку базу розподілу точною назвати складно, оскільки рівень механізації та автоматизації виробництва різних видів продукції може значно різнитися.

Для підтвердження цього висновку розглянемо аналіз витрат за елементами, за матеріалами ТзОВ "Ламела" (табл. 1) [3]. З наведених показників можна зробити висновок, що виробництво на фірмі "Ламела" є досить матері-